

Štyri pé

(20. apríla 2018, ZdN, MUDr. Rudolf Zajac)

Takto sa hovorilo predsedovi parlamentu Pavlovi Paškovi 6. apríla 2018 zomrel. Bol jedným z najsilnejších politikov Smeru, až kým ho v roku 2014 vlastná strana, ako hovoria Česi, „neupozadila“. Príčinou jeho pádu mala byť kauza piešťanského CT, s ktorou takmer naisto nemal nič spoločné, hoci všeličo iné by sa asi našlo. Do konca života sa s tým zrejme nevyrovnal. Po jeho smrti médiá opakovali veľa jeho výrokov a postojov, novembrom 1989 počínajúc až po tie z konca jeho politickej kariéry. Najsmutnejšia však bola spfška fráz od jeho straníckych kolegov, teraz po smrti, akoby to neboli práve oni, ktorí ho odstavili. V rokoch 2002 až 2006 bol mojím najväčším oponentom. Správal sa naozaj tvrdo opozične, ale tak, ako sa má opozičný politik správať. Viackrát sme sa spolu ocitli v politickom ringu. Akokoľvek ostré súboje to boli, nikdy neboli vedené v osobnej rovine.

Spomínam si, ako parlament rokoval o šiestici reformných zákonov, ktoré keďže boli previazané, museli sa schvaľovať naraz. Pri zákone o zdravotných poisťovniach sa vtedy opozičný poslanec Paška prihlásil v pléne s pozmeňovacím návrhom. Takéto návrhy môžu dávať poslanci na výboroch alebo v pléne. Na výboroch sa prekladajú písomne a nie je povinnosť ich kompletne prečítať. V pléne sa tiež predkladajú písomne, musia sa však prečítať celé. V tom pozmeňováku išlo o úplne iný návrh zákona o zdravotných poisťovniach. Čítal ho nahlas vyše sedem hodín. Pointa je v tom, že ak by plénum schválilo jeho pozmeňujúci návrh, musel by som stiahnuť všetkých šesť zákonov, pretože ten jeho nebol ani zbla kompatibilný s našimi zákonmi. Neprešiel o jeden jediný hlas.

Vtedy sme mali trochu šťastia, na jeden hlas sa to vypočítať dopredu naozaj nedalo, za ten jeho návrh hlasovali všetci nezaradení poslanci, ktorých sme mali, podľa smeráckych trolov, kupovať. Musím oceniť jeho vtedajšie správanie ako opozičného poslanca, využil všetky možnosti, ktoré mu zákony a rokovací poriadok umožnili. Nešlo však o žiadne denuncianstvo, osobné invectívy a urážky, ktoré v tých časoch, ale aj dnes chrlia LOZ či komory. Stretol som sa s ním ešte raz, niekedy okolo roku 2011. Pospomínali sme naše súboje, ale vtedy som mu nepovedal, že hoci sme boli a aj zostali každý na inej lodi, možno až na inom brehu, oceňoval som jeho opozičnú prácu.

A tiež som nepovedal, že by to mohlo byť príkladom aj pre súčasnú opozíciu. Nepochybne, dlhé roky ovplyvňoval slovenské zdravotníctvo, nie vždy len pre jeho rozvoj. Dnes je posledná kapitola jeho života dopísaná. Mali sme aj niečo spoločné. Lásku k Tenerife.

Adios hombre!

Pozor na „šamanov zdravotníctva“

(20. apríla 2018, ZdN, Ing. Ľuboš Lopatka)

V nedávnej diskusii o ozdravení zdravotníctva na TA 3 (27. 3. 2018) zaznelo niekoľko tvrdení, na ktoré som sa rozhodol zareagovať, nie však s cieľom presvedčať či viesť slovný súboj, ale len preto, že práve takéto tvrdenia, aj keď pravdepodobne vyslovené z vnútorného presvedčenia a v dobrom úmysle, „metastázujú“ celé slovenské zdravotníctvo.

Ide o mýty, ktoré som už veľa rás počul a trápia ma svojou nepravdivosťou. Pánov lekárov, ktorí tvrdenia vyslovili, ospravedlňuje len fakt, že zjavne nedisponujú dostatkom skúseností a znalostí, ktoré k povahe ich doterajšej práce nemali vlastne ani veľmi kde získať.

Ide o nasledujúce tvrdenia:

1. Za stratovosť štátnych nemocníc môže len ich nedofinancovanie. A citát znel: „Ak liečba stála 10 000 eur, zaplaťme 10 000 eur, a ak napríklad 500 eur, zaplaťme 500 eur“.

Uhradenie nákladov v plnej výške je určite snom každého poskytovateľa služby, zdravotníctvo nevynímajúc. V ideálnom svete by to tak mohlo a malo byť, situácia je však oveľa zložitejšia. Dá sa pochopiť, len ak zostúpime o hladinu nižšie. Komplikovanosť spočíva vo fakte, že len dôverčivý, prípadne naivný človek si myslí, že ŠZM (špeciálny zdravotnícky materiál) obsiahnutý v už spomenutých celkových nákladoch 10 000 eur je v optimálnej jednotkovej cene, inými slovami, že nie je v štátnych nemocniciach predražený. Presne to isté platí o liekoch. Ďalší podnet na zamyslenie je nadspotreba liekov (množstvom vplyv) a deje sa tak z rôznych dôvodov, medzi ktoré patrí vysoká spotreba antibiotík z dôvodu vysokého výskytu nozokomiálnych infekcií, plytvanie liekmi, nesprávne určená diagnóza až po vynášanie liekov do súkromných ambulancií či kšeftovanie s dodávateľmi liekov. Podobná situácia je nezriedka aj v diagnostike. Že ako si dovoľujem niečo takéto tvrdiť? No jednoducho preto, že so všetkým vyššie spomenutým som sa pri preberaní nemocníc od VÚC aj reálne stretol. Naozaj si myslíme, že takéto problémy sa v štátnych nemocniciach, kde si dokonca každá nemocnica nakupuje ŠZM a lieky samostatne, nevyskytuje? Naozaj sme takí naivní, že si to myslíme?

2. Tvrdeniu: „Štát nie je zlý vlastník“ som dlhodobo veril aj ja. Dokonca som sa v čase môjho pôsobenie vo verejnej správe snažil o naplnenie pravdivosti tohto tvrdenia. Po rokoch prežitých v slovenskej realite som bol prinútený názor modifikovať, a tak tvrdím, že: „Štát môže byť dobrý vlastník, ale, žiaľ, nie dlhodobo, keďže je len otázkou času, kým príde niekto, kto všetko pozitívne pokazí“. Takže áno, v ideálnom svete môže byť štát dobrý vlastník či správca svojho majetku a tiež platí, že reálne existujú pozitívne príklady dobre fungujúceho štátneho zdravotníctva. Sú nimi napríklad často spomínané krajiny Beneluxu, prípadne Škandinávie. Ak veríme predchádzajúcemu tvrdeniu, mali by sme uveriť aj nasledujúcej vete, a tá tvrdí, že: „Nikde vo svete neexistuje dobre fungujúce štátne zdravotníctvo v zbyrokratizovanej a skorumpovanej krajine“. ... rada na záver: „Neodporúča sa uvádzať ako negatívne príklady zo zdravotníctva krajiny ako Turecko či Mexiko. Aj keď v žiadnej z tureckých nemocníc som nikdy nebol, mal som možnosť navštíviť dve nemocnice v Mexiku a obe na tom boli z hľadiska infraštruktúry výrazne lepšie ako nemocnica Kramáre.“

3. Ďalšie tvrdenie, ktoré si s úspechom osvojili niektorí „šamani zdravotníctva“ hovorí o tom, že: „Súkromné nemocnice sú ziskové preto, že liečia len ekonomicky zaujímavých (rozumnej menej nákladových) pacientov a tých drahých posielajú do koncových, štátnych nemocníc“. Samozrejme, že ide o hlúposť, ale táto nepravda už de facto zľudovala, a tak ju už po mnohokrát ani nemám dôvod vysvetľovať, keďže zasvätení pochopili a tí druhí sú nepresvedčiteľní. Zameriam sa len na konštatovania, ktoré nezmyselné tvrdenie vyvracajú:

· Nemocnice, preberané z VÚC, sú integrované do súkromnej siete spravidla v strate, pričom vplyvom reštrukturalizácie dosahujú, v priebehu nasledujúcich 1 – 2 rokov, približne 10 %

EBITDA maržu. Ak sa nad tým zamyslíme a uvedomíme si, že pri prijímaní pacientov na oddelenia nedochádza k zmene správania, inými slovami, pacienti nie sú odmietaní, ale deje sa pravý opak, nastáva prílev nových pacientov, ide o jasný dôkaz nepravdivosti tvrdenia v bode 3.

· Ako vo fabrike, tak aj v nemocnici existujú činnosti ziskové a stratové. Obe sa však musia z povahy práce zabezpečovať, bez ohľadu na ich rentabilitu. Vo fabrike sú to napríklad oblasti týkajúce sa bezpečnosti práce či ochrany životného prostredia. V nemocnici sú to často oddelenia ako ARO či niektoré ŠAS ambulancie, no i napriek uvedenému sa pre príslušný druh nemocnice musia zachovať. Samozrejme, uvedené platí za predpokladu dodržania kvality poskytovanej zdravotnej starostlivosti. Takže sa dá konštatovať, že dôležité je, aby nemocnica fungovala a bola rentabilná ako jeden celok.

· Priznám sa, že s pobavením očakávam, ako začnú „šamani zdravotníctva“, vysvetľovať ziskovosť koncovej nemocnice Bory, po jej nábehu v roku 2021? Keďže to bude koncová nemocnica, mala by byť podľa súčasnej, pokrútenej logiky, stratová. Nebojím sa, určite nejaký argument nakoniec nájdu, lebo ak nie, museli by priznať, že žili v omyle, prípadne, že dlhé roky zavádzali verejnosť.

· Apropos, najväčším špecifikom koncových štátnych nemocníc ani nie je tak komplikovanosť medicíny, ktorú „šamani zdravotníctva“ tak radi spomínajú ako skôr skutočnosť, koľko zbytočných ľudí pracuje v administratíve štátnych nemocníc a koľko z nich je niekým chránených, takže sú de facto neodvolateľní. Ďalším špecifikom je existencia „parazitických zmlúv“, ktoré dusia nemocnice a ktoré sú v privátnych pomeroch okamžite po prebratí nemocníc vypovedávané. Toto všetko predstavuje nielen vyššie náklady, ale aj konzervovanie všetkého zlého, čo v nemocniciach kritizujeme. Naozaj si myslíme, že takáto situácia v štátnych nemocniciach neexistuje? Naozaj sme takí slepí, že to nevidíme, či nechceme vidieť?

V sumáre sa dá s pokorou konštatovať, že v priebehu 1 roka môže byť ktorákoľvek štátna koncová nemocnica aspoň vo vyrovnanom hospodárení a do dvoch rokov v zisku. Je to však podmienené štandardným manažmentom, ale aj stlmením vplyvu lekárskeho telefonátu politikom, ktorí, žiaľ, spravidla vždy konajú, a tak prispievajú k úpadku slovenského zdravotníctva. Mimochodom, niekedy s pobavením tvrdím, že za úpadok slovenského zdravotníctva a jeho rezistenciu na zmeny môže Graham Bell vynálezom telefónu.

4. Posledné tvrdenie znie: „K zlepšeniu hospodárenia prispieva zriadenie správnych a dozorných rád.“ Možno je to aj pravda, je to však reagovanie len na dôsledok, a nie na príčinu problému, a tou je: „politizácia zdravotníctva“. Už som o tom niekoľko raz písal, riešenie založené na vytvorení nových orgánov nemocníc je pre laickú verejnosť možno páčivé, ale určite to nie je systémové a už vôbec nie správne riešenie.

Pre GDPR menia pracovné zmluvy, e-shopy obchodné podmienky
[ekonomika.sme.sk; 19/04/2018; Adam Valček ; Zaradenie: Ekonomika / Slovensko]
<https://ekonomika.sme.sk/c/20806850/pre-gdpr-menia-pracovne-zmluvy-e-shopy-obchodne-podmienky.html>

Pri objednávke v e-shope pribudne nové políčko, súhlas so spracúvaním osobných údajov

musí byť oddelený od ostatných podmienok.

BRATISLAVA. Zmena pracovných zmlúv so zamestnancami či rozdelenie obchodných podmienok v prípade internetových obchodov patria medzi najzásadnejšie zmeny, ktoré prinesie Všeobecné nariadenie o ochrane osobných údajov (GDPR).

Denník SME zisťoval, čo všetko urobili najväčší zamestnávateľia v krajine, aby sa na GDPR pripravili. Zo šiestich podnikov odpovedal jediný, štátna Železničná spoločnosť. Jej hovorca Tomáš Kováč tvrdí, že "nepôjde o zásadné alebo náročné zmeny", ale nepresnil ich.

Na otázky neodpovedala napríklad spoločnosť Tesco, ktorá prevádzkuje najväčší vernostný systém na Slovensku - Clubcard. GDPR môže do jeho fungovania výrazne zasiahnuť, keďže nariadenie prísnejšie reguluje takzvané profilovanie zákazníkov, čo v prípade Clubcard znamená aj vytváranie ponúk na základe toho, čo používateľ vernostnej karty nakupuje.

Prehľad najväčších dosahov GDPR na podnikateľov pre SME zostavil advokát Pavol Szabó, senior associate v advokátskej kancelárii GHS Legal.

1. Ako sa zmenia pracovné zmluvy

Prečítajte si tiež: GDPR zmení aj nástenky v triedach, na vešanie fotiek a vyvolávanie mien treba súhlas

Zamestnávateľia, ktorí v minulosti vkladali (vtelili) do pracovných zmlúv súhlas so spracovávaním osobných údajov, budú musieť zmluvy upraviť.

Na spracovávanie informácií, ako sú meno, adresa, dátum narodenia, rodné číslo, bankový účet či údaje nutné na platenie daní a odvodov totiž podľa Szabóa nepotrebujú osobitný súhlas, pretože ich spracovávajú na základe Zákonníka práce, iných zákonov a samotnej pracovnej zmluvy.

Ak by súhlas v zmluve ponechali, vznikla by duplicita právneho základu spracovávania osobných údajov. "Úrad na ochranu osobných údajov duplicitu považuje za porušenie legislatívy," tvrdí advokát.

((piano))

Zmluvy budú musieť upraviť aj zamestnávateľia, ktorí o pracovníkoch spracovávajú viac údajov, než vyžaduje Zákonník práce alebo iný predpis. Môže ísť o údaje napríklad o tom, či majú bezlepkovú diétu, aby im vo firemnej kantíne pripravili jedlo bez tohto alergénu, prípadne údaje potrebné na poskytnutie darčkových poukážok, ktoré zamestnávateľ poskytuje ako nadštandard.

Takíto zamestnávateľia majú dve možnosti. Môžu využiť nový právny základ spracúvania osobných údajov, ktorým je podľa GDPR "oprávnený záujem". V takom prípade síce nepotrebuje súhlas zamestnancov na spracovanie údajov, ale pri kontrole z Úradu na ochranu osobných údajov si musia obájiť využitie "oprávneného záujmu" na spracovanie väčšieho rozsahu údajov (zamestnávateľ si interne vykoná tzv. balančný test).

Druhou možnosťou je, že zamestnávateľia budú pýtať na spracovanie údajov nad rámec Zákonníka práce a iných predpisov súhlas. Naň sa potom vzťahujú všetky pravidlá pre súhlasy so spracovávaním osobných údajov.

Ak je súhlas na spracovanie takýchto údajov súčasťou pracovnej zmluvy, podľa predbežného názoru úradu bude musieť byť oddelený. K tomuto názoru sa prikláňa aj európska Pracovná skupina WP29, ktorá vydáva usmernenia a stanoviská k jednotlivým ustanoveniam GDPR.

2. Ako sa zmenia newslette

Rozposielanie hromadných e-mailov s ponukami na nový či výpredajový tovar sa používateľom spája najmä s internetovými obchodmi, ale používa ich mnoho ďalších podnikateľov. Napríklad školitelia, ktorí sa takto chcú spojiť so svojimi poslucháčmi, alebo zamestnávateľia, ktorí formou newslettrov informujú pracovníkov a obchodných partnerov o novinkách v podniku.

Mnohé spoločnosti nespracúvajú svoje newslette na základe dostatočného právneho základu, vysvetľuje Szabó. Po novom bude treba aj na rozposielanie noviniek súhlas so spracúvaním osobných údajov.

"E-mail sám osebe nemusí byť osobným údajom, ale v spojení s ďalším údajom sa osobným údajom stáva. Napríklad organizátor vzdelávacieho kurzu posieľa hromadný newsletter, na ktorého základe sa dá určiť, kto konkrétne, kedy a kde absolvuje kurz," vysvetľuje.

3. Ako sa zmenia súhlasy

Dnes môžu používatelia bežne natrafiť na internete na súhlas so spracovávaním osobných údajov, ktorý v skutočnosti neobsahuje žiadne podrobnosti o spracovaní údajov. Po novom musí súhlas spĺňať štyri podmienky, vyratúva Szabó: "Musí byť slobodný, konkrétny, informovaný a jednoznačný."

Slobodný je súhlas vtedy, keď má používateľ možnosť súhlas neudelieť, poskytnutie služby alebo predaj tovaru nemôže byť podmienený poskytnutím súhlasu na iný účel, než je vybavenie objednávky. Online obchod teda nemôže podmieniť odoslanie objednávky súhlasom s rozposielaním marketingových ponúk.

Súhlas je konkrétny vtedy, keď obsahuje účel spracúvania údajov a ich opis. Napríklad, že e-mailová adresa bude použitá na rozposielanie newslettrov alebo história objednávok na profiláciu zákazníka a zostavenie ponuky šitej na mieru a podobne.

Súčasťou súhlasu musia byť aspoň základné informácie o spracúvaní, najmä kto a ako bude údaje spracovávať a používateľ musí byť poučený o tom, že súhlas môže kedykoľvek odvolať – takýto súhlas je informovaný.

Jednoznačný je súhlas vtedy, keď je nepochybné, že používateľ prejavil vôľu súhlas udeliť. "Napríklad zaškrtnol políčko, potiahol prst po obrazovke, zamával pred webkamerou, otočil o 360 stupňov telefón. Nič také ako vopred zaškrtnuté políčko už nebude možné," upozorňuje advokát.

4. Ako sa zmenia obchodné podmienky

Najmä v prípade internetových obchodov sú dnes súhlasy so spracovávaním osobných údajov súčasťou všeobecných obchodných podmienok. Zákazník s nimi súhlasí bez toho, aby mal možnosť odmietnuť súhlas, ktorý bol určený napríklad na marketingové účely. "To sa musí zmeniť. Súhlas by mal byť ľahko viditeľný, teda by malo byť priamo pod formulárom," vraví Szabó.

V objednávkovom formulári pri vyplňaní osobných údajov teda po 25. máji zrejme pribudne nové zaškrŕtávacie políčko, ktoré bude riešiť iba poskytovanie a spracovávanie osobných údajov.

Mierny pokles evidovanej nezamestnanosti

[Rádio Slovensko, 18:00; Rádiožurnál Slovenského rozhlasu; 19/04/2018; Katarína Ottová; Zaradenie: z domova]

Juraj Jedinák, moderátor: "Evidovaná nezamestnanosť na Slovensku opäť mierne klesla. V marci dosiahla hodnotu päť a pol percenta. To znamená, že do práce môže okamžite nastúpiť takmer stopäťdesiatštyritisíc ľudí. Klesol aj počet dlhodobo nezamestnaných. Je ich štyridsaťtri percent z celkového počtu evidovaných nezamestnaných, vlni ich bolo vyše päťdesiat percent."

Katarína Ottová, redaktorka: "V porovnaní s februárom klesla nezamestnanosť o takmer štyritisíc šesťsto ľudí a medziročne o šesťdesiatpäťtisíc, čo je zníženie o dvadsaťdeväť celých sedemdesiatdeväť stotín percenta. Minister práce Ján Richter predpokladá, že tento rok by sa miera evidovanej nezamestnanosti mohla dostať pod päť percent. Sú podľa neho na to vytvorené predpoklady. Napríklad v okrese Revúca, ktorý patrí k lokalitám s vysokou nezamestnanosťou, klesla o percento. Z úradov práce tak ubudlo tristoti evidovaných nezamestnaných."

Ján Richter, minister práce, sociálnych vecí a rodiny SR (Smer-SD): "Stodeväťdesiatštyri, čo je šesťdesiatštyri – päť percent, začalo pracovať alebo podnikat'. Deväťdesiatdva začalo pracovať v okrese, čo je veľké pozitívum. Nebývalo v predchádzajúcom období, že by v úvodzovkách v tých hladových dolinách našli prácu."

Katarína Ottová: "Na Slovensku je v súčasnosti sedemnášť okresov s nezamestnanosťou pod tri percentá. V pätnástich sa drží nad desiatimi percentami. V žiadnom okrese nie je nad dvadsať percent, upozornil minister s tým, že najvyššia miera nezamestnanosti osemnášť percent je v okrese Rimavská Sobota. Podľa riaditeľa Inštitútu zamestnanosti Michala Páleníka sú však regionálne rozdiely oveľa vyššie ako hovoria štatistiky."

Michal Páleník, riaditeľ Inštitútu zamestnanosti: "Ak zoberieme človeka z Tornale, ktorý išiel študovať do Bratislavy, v Bratislave býva, pracuje už desať – pätnásť rokov, ale stále má trvalý pobyt u svojich rodičov v Tornali, tak z pohľadu štatistik je chápaný ako obyvateľ okresu Revúca. Tým pádom umelo znižuje nezamestnanosť v okrese Revúca."

Katarína Ottová: "Pod pokles nezamestnanosti sa podľa neho podpisuje viacero faktorov. Napríklad demografický vývoj - najsilnejšie povojnové ročníky totiž odchádzajú do dôchodku a na trh práce prichádzajú najslabšie ročníky narodené okolo roku 2000. Ďalším faktorom je

ekonomický rozvoj Slovenska - stúpa produkcia, zamestnávateľa vyčerpali rezervy a potrebujú prijímať nových ľudí."

Firmy budú zverejňovať minimálne platy

[STV Jednotka, 19:00; Správy RTVS; 19/04/2018; Kristián Čekovský; Zaradenie: z domova]

Viliam Stankay, moderátor: "Boj o platy by mal ešte viac zosilnieť, očakáva to minister práce Ján Richter, od mája totiž budú firmy musieť uvádzať v inzerátoch aj ponúkaný plat. Pracovný portál Profesia však upozorňuje, že zmena prinesie zmätok, zamestnávateľa totiž musia uviesť iba základnú zložku mzdy a nie všetky príplatky. Uchádzači o prácu sa tak nemusia dozvedieť, ako v skutočnosti bude vyzeráť ich výplatná páska."

Kristián Čekovský, redaktor: "Hľadáme brigádnika, pokladníčku či pomocnú silu do kuchyne, od mája musí byť pri všetkých pracovných ponukách uvedený aj plat. Týkať sa to bude nielen inzerátov, ktoré sú zverejnené v novinách a na webe, ale aj na bilbordoch či vo výkladoch obchodov. Podľa ministra práce zmena prinesie väčšiu transparentnosť medzi zamestnávateľmi a zamestnancami, pri uzavretí zmluvy už totiž firmy nemôžu podliezť ponúkaný plat z inzerátu."

Ján Richter, minister práce, sociálnych vecí a rodiny SR (Smer-SD): "Mali sme maximálny záujem, aby uchádzač o prácu, o zamestnanie mal komplexnejšiu informáciu, ktorú by mohol následne požadovať, aby bola zakotvená aj v pracovnej zmluve."

Kristián Čekovský: "Podľa údajov pracovného portálu Profesia už dnes viac ako štvrtina firiem uvádza v ľubovoľnej podobe aj ponúkaný plat, ich počet zároveň rastie, popri klesajúcej nezamestnanosti totiž musia zamestnávateľa viac bojovať o pracovníkov a uvádzanie platu je ich konkurenčná výhoda (Podiel inzerátov, ktoré obsahujú informácie o plate: 2016 – 22,8 %, 2017 – 26,8 %, 1. štvrtrok 2018 – 27,2 %, zdroj: Profesia.sk). Novinka však podľa šéfky portálu prinesie chaos, firmy totiž musia zverejniť základnú zložku mzdy, teda to čo zamestnanec dostane určite."

Ivana Molnárová, riaditeľka spoločnosti Profesia: "Nezapočítava sa do toho rôzne príplatky, trinásť platy, odmeny zo zisku, takisto nočné príplatky. Takže ten zamestnanec, ktorý sa bude hlásiť na tú danú pracovnú pozíciu, reálne nebude vedieť, koľko bude zarábať."

Kristián Čekovský: "Dodáva, že ministerstvo práce nevydalo žiadne pokyny, ako by mali inzeráty vyzeráť."

Ján Richter: "Ak oni uvedú, že toto je základná mzda, ale tá konečná mzda môže tvoriť takúto nejakú hodnotu, pretože sa bude skladať z ďalších položiek, to im zákon nezakazuje."

Kristián Čekovský: "Viacerí zamestnávateľa sú pripravení uvádzať v inzerátoch iba minimálnu mzdu, tvrdia, že zvyšok si môžu s budúcimi pracovníkmi dohodnúť pri uzatváraní pracovnej zmluvy."

Rastislav Machunka, viceprezident Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení SR: "Môžeme mať vorkoholičku, kde bude mať vyššiu mzdu, ale môžeme mať aj matku, ktorá si

želá napríklad týždeň dovolenky navyše alebo flexibilný pracovný čas alebo prácu z domu a tam sa dohodneme na nižšej mzde, ale na iných týchto benefitoch."

Kristián Čekovský: "Podľa odborníka by zmena mohla prispieť ku zvýšenému tlaku na rast miezd nielen pre nových, ale aj súčasných zamestnancov."

Michal Páleník, riaditeľ Inštitútu zamestnanosti: "Ak niekto pracuje u zamestnávateľa, ktorý rozširuje výrobu, vidí, že tam najímajú nových zamestnancov a ponúkajú im už ten nástupný plat oveľa vyšší, ako dostáva on, samozrejme, má tú možnosť vyjednávať o svojom plate, či už priamo odísť ku konkurencii alebo povedať zamestnávateľovi, že – pozri, tuto najímaš nových ľudí, ktorým dávaš o tretinu viac, ako dávaš mne, príde ti to fér?"

Kristián Čekovský: "Nová povinnosť sa netýka verejnej správy, kde sa platy odvíjajú od stanovených tabuliek."

Verejné platy znížia priestor na dohodu

[hnonline.sk; 20/04/2018; Kristína Votrubová ; Zaradenie: ekonomika]

<https://finweb.hnonline.sk/ekonomika/1731493-verejne-platy-znizia-priestor-na-dohodu>

Firmy budú viazané tým, čo dajú do ponuky, zamestnávateľia sa však skutočnú mzdu nedozvedia.

Plat dohodou. Táto informácia je uvedená pri drvivej väčšine pracovných ponúk, no už čoskoro bude minulosťou. Od mája totiž firmám pribudne povinnosť zverejniť základný ponúkaný plat a mzda uvedená na zmluve nebude môcť byť nižšia. Kým podnikatelia sa bránia a tvrdia, že opatrenie uškodí samotným zamestnancom, politici ubezpečujú, že bude viesť k celkovému rastu miezd.

Pokus o transparentnosť

Cieľom zákona je podľa ministra práce Jána Richtera zvýšenie transparentnosti. Uchádzač si tak bude môcť porovnať ponuky finančného ohodnotenia a bude sa môcť rozhodnúť aj podľa tohto údaju. Marketingový manažér portálu Profesia Martin Menšík však upozorňuje, že prax bude iná. Zákon totiž prikazuje uviesť iba základnú zložku mzdy. Tá však často ani zďaleka nereflektuje reálny plat, ktorý zamestnanec dostane. Mimo totiž zostáva variabilná zložka, príplatky či 13. a 14. platy. To môže ľudí podľa výkonnej riaditeľky portálu Ivany Molnárovej zmiatť. "Často nevedia ani čo je brutto a netto, finančná gramotnosť tu nie je vysoká," vysvetlila. Riešenie, ktoré odporúčajú svojim klientom, je preto okrem sumy uviesť aj to, že konečný plat môže byť vďaka príplatkom a iným zložkám vyšší.

Podľa údajov Profesie v prvom štvrtroku tohto roka uvádzala informácie o platoch tretina zo všetkých ponúk. Zverejnenie platu najviac uškodilo inzerátom v rámci chemického priemyslu, manažmentu kvality, poisťovníctve či štátnej správe. Tých posledných sa však nový zákon netýka, keďže sa riadia inými predpismi ako Zákonníkom práce.

Viceprezident Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení Rastislav Machunka upozorňuje, že opatrenie zníži flexibilitu a priestor na individuálne dohody. Ľudia sú totiž rôzni a kým niektorí chcú pracovať čo najviac hodín, iní majú špeciálne potreby. Môže sa napríklad prihlásiť matka, ktorá chce mať týždeň navyše dovolenku, chce mať flexibilnejší

pracovný čas a jeden deň v týždni chce pracovať z domu. "Bude mať teda nižšiu mzdu a ona to akceptuje a chce to. Ale ak dáme mzdu do inzerátu, tak už to nebudeme môcť realizovať," skonštatoval.

Ovplyvní aj existujúcich zamestnancov

V pracovnej zmluve totiž nemôže byť nižšia mzda ako tá zverejnená v ponuke. V prípade porušenia hrozí zamestnávateľovi pokuta do výšky viac ako 33-tisíc eur. Názory sa však líšia. V Tatra banke, ktorá zamestnáva viac ako tritisíc ľudí, výrazné problémy neočakávajú. "Je to zmena, ktorú zavedieme a súčasne budeme pozorne sledovať, vyhodnocovať a riešiť všetky javy a situácie, ktoré ju môžu potenciálne, hlavne v úvode, sprevádzať," dodala hovorkyňa spoločnosti Zuzana Žiaranová.

S návrhom pôvodne prišiel ešte Miroslav Beblavý, cez parlament sa však nedostal. Predseda strany Spolu si myslí, že podnikateľom najviac prekáža to, že novinka môže ovplyvniť platy aj už existujúcich zamestnancov. Dnes je podľa neho situácia na trhu práce taká, že niektorí zamestnávatelia platia viac novým zamestnancom ako pôvodným, aby ich vôbec získali. "Lenže dnes to tí existujúci nevedia. Keď budú musieť zverejňovať platy, zrazu to zamestnanci zistia a povedia, že aj oni chcú takú mzdu," uviedol.

Plat musí byť všade

Nový zákon sa netýka iba pracovných inzerátov na konkrétnych portáloch či v novinách. Za pracovnú ponuku je totiž považovaná akákoľvek informácia o voľnom mieste, ktorá obsahuje akýkoľvek druh kontaktu. Mzda bude teda musieť byť uvedená aj na bilbordoch, letákoch či dokonca na jednoduchých oznámeniach, ktoré zvyknú obchody či reštaurácie vešať na svoje vchody či výklady.
